

Số: /TTr-BYT

Hà Nội, ngày tháng năm 2022

TỜ TRÌNH**Về việc giải quyết cấp giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng bảo hiểm xã hội
đối với người lao động mắc COVID-19**

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ

Thực hiện Nghị quyết số 155/NQ-CP ngày 08/12/2021 của Chính phủ Nghị quyết phiên họp Chính phủ thường kỳ tháng 11 năm 2021, trong đó có giao cho Bảo hiểm Xã hội Việt Nam phối hợp chặt chẽ với Bộ Y tế xử lý ngay vướng mắc về thủ tục trong việc giải quyết chi trả chế độ nghỉ ốm hưởng bảo hiểm xã hội đối với người lao động mắc COVID-19 điều trị tại nhà, tại bệnh viện đã chiến theo quy định của Thông tư số 56/2017/TT-BYT ngày 29 tháng 12 năm 2017 của Bộ Y tế quy định chi tiết thi hành Luật BHXH và Luật an toàn vệ sinh lao động thuộc lĩnh vực y tế (Thông tư 56/2017/TT-BYT).

Trên cơ sở tổng hợp các vướng mắc về thủ tục trong việc giải quyết chi trả chế độ nghỉ ốm hưởng bảo hiểm xã hội tại Công văn số 10/BHXH-CSXH ngày 05/01/2022 của Bảo hiểm xã hội (BHXH) Việt Nam gửi Bộ Y tế về việc hồ sơ, giải quyết hưởng chế độ BHXH đối với người lao động và phản ánh, kiến nghị của một số UBND tỉnh, Sở Y tế, tập thể, cá nhân đề nghị Bộ Y tế hướng dẫn việc cấp Giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng BHXH đối với người lao động bị COVID-19 điều trị tại nhà, Bộ Y tế xin báo cáo Thủ tướng Chính phủ về thực trạng, khó khăn vướng mắc và đề xuất hướng giải quyết việc cấp giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng bảo hiểm xã hội đối với người lao động mắc COVID-19 như sau:

I. Rà soát các Văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến việc cấp giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng bảo hiểm xã hội.

1. Luật BHXH năm 2014.

Điều 100. Hồ sơ hưởng chế độ ốm đau quy định:

1. Bản chính hoặc bản sao giấy ra viện đối với người lao động hoặc con của người lao động điều trị nội trú. Trường hợp người lao động hoặc con của người lao động điều trị ngoại trú phải có giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng bảo hiểm xã hội.

2. Trường hợp người lao động hoặc con của người lao động khám bệnh, chữa bệnh ở nước ngoài thì hồ sơ quy định tại khoản 1 Điều này được thay

bằng bản dịch tiếng Việt của giấy khám bệnh, chữa bệnh do cơ sở khám bệnh, chữa bệnh ở nước ngoài cấp.

3. Danh sách người lao động nghỉ việc hưởng chế độ ốm đau do người sử dụng lao động lập.

4. Bộ trưởng Bộ Y tế quy định mẫu, trình tự, thẩm quyền cấp giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng bảo hiểm xã hội, giấy ra viện và các mẫu giấy quy định tại các điểm c, d và đ khoản 1 Điều 101 của Luật này.

2. Luật Khám bệnh, chữa bệnh (KBCB) năm 2009.

Điều 57. Điều trị ngoại trú

1. Điều trị ngoại trú được thực hiện trong trường hợp sau đây:

a) Người bệnh không cần điều trị nội trú;

b) Người bệnh sau khi đã điều trị nội trú ổn định nhưng phải theo dõi và điều trị tiếp sau khi ra khỏi cơ sở khám bệnh, chữa bệnh.

2. Sau khi quyết định người bệnh phải điều trị ngoại trú, người hành nghề có trách nhiệm sau đây:

a) Lập hồ sơ bệnh án ngoại trú theo quy định tại Điều 59 của Luật này;

b) Ghi sổ y bạ theo dõi điều trị ngoại trú trong đó ghi rõ thông tin cá nhân của người bệnh, chẩn đoán, chỉ định điều trị, kê đơn thuốc và thời gian khám lại.

Thực hiện Luật BHXH, Luật KBCB, Luật ngày 29 tháng 12 năm 2017 Thông tư số 56/2017/TT-BYT của Bộ Y tế quy định chi tiết thi hành Luật BHXH và Luật an toàn vệ sinh lao động thuộc lĩnh vực y tế. Trong đó có quy định về mẫu, trình tự, thẩm quyền cấp giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng bảo hiểm xã hội, giấy ra viện và các mẫu giấy quy định tại các điểm c, d và đ khoản 1 Điều 101 của Luật BHXH.

3. Luật phòng chống bệnh truyền nhiễm

Luật Phòng, chống bệnh truyền nhiễm năm 2007; Nghị định 101/2010/NĐ-CP ngày 30/9/2010 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Phòng, chống bệnh truyền nhiễm về áp dụng biện pháp cách ly y tế, cường chế cách ly y tế và chống dịch đặc thù trong thời gian có dịch; Nghị định 176/2013/NĐ-CP ngày 14/11/2013 của Chính phủ quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực y tế; Nghị định số 89/2018/NĐ-CP ngày 25/6/2018 quy định chi tiết thi hành một số Điều của Luật Phòng, chống bệnh truyền nhiễm về kiểm dịch y tế biên giới.

Thực hiện Luật bệnh truyền nhiễm, các Nghị định của Chính phủ nêu trên, ngày 12/3/2020, Bộ Y tế đã ban hành Quyết định số 879/QĐ-BYT hướng dẫn cách ly y tế tại nhà, nơi lưu trú trong phòng chống dịch COVID-19.

Trước diễn biến phức tạp của dịch COVID-19, số lượng người mắc COVID-19 tăng cao, gây quá tải cho các cơ sở KBCB. Để đáp ứng yêu cầu cấp thiết về KBCB, Bộ Y tế đã hướng dẫn điều trị người bệnh mắc COVID-19 theo mô hình tháp 3 tầng, trong đó có các hướng dẫn người bệnh mắc COVID-19 điều trị tại nhà, cụ thể:

- Quyết định số 4038/QĐ-BYT ngày 21/8/2021 của Bộ trưởng về việc ban hành hướng dẫn tạm thời về quản lý người nhiễm COVID-19 tại nhà;

- Quyết định số 4042/QĐ-BYT ngày 21/8/2021 của Bộ trưởng về việc ban hành hướng dẫn tạm thời mô hình Trạm y tế lưu động trong bối cảnh dịch COVID-19; Quyết định số 4349/QĐ-BYT ngày 10/9/2021 của Bộ trưởng về việc ban hành hướng dẫn triển khai Tổ chăm sóc người nhiễm COVID-19 tại cộng đồng.

II. Tình hình mắc COVID-19 và nhu cầu cấp giấy chứng nhận nghỉ ốm hưởng BHXH của người lao động

Theo thống kê sơ bộ, tính đến 01/3/2022, Việt Nam ghi nhận **114.125** ca tại **63** tỉnh thành, nâng tổng số ca nhiễm trong nước từ ngày 27/4 đến nay lên **3.478.338**. Trong số này, **66.861** ca cộng đồng, **47.264** ca được phát hiện ở khu cách ly hoặc khu đã được phong tỏa.

Theo ước tính, số ca nhẹ, không triệu chứng khoảng 80% (tương đương 2.720.000 người) được Bộ Y tế hướng dẫn theo dõi điều trị tại nhà. Tính sơ bộ trong ngày 01/3/2022, cả nước có khoảng 920.000 người mắc COVID-19 điều trị tại nhà và có nhu cầu cấp giấy chứng nhận mắc COVID-19 để hưởng chế độ, trong đó có chế độ nghỉ hưởng BHXH.

Tại một số địa phương, nhiều người lao động (NLĐ) mắc COVID-19 tự điều trị tại nhà đang gặp rất nhiều khó khăn khi xin Giấy chứng nhận (GCN) nghỉ việc hưởng BHXH để làm căn cứ hưởng chế độ ốm đau, vì thủ tục rườm rà, mất nhiều thời gian. Theo quy định hiện hành, việc cấp GCN nghỉ việc hưởng BHXH do các cơ sở khám chữa bệnh thực hiện. Người lao động khi bị COVID-19 đa số chỉ được cấp Giấy xác nhận hoàn thành cách ly hoặc hoàn thành điều trị COVID-19 tại nhà do chính quyền địa phương cấp hoặc Trạm y tế cấp xã cấp. NLĐ không thể sử dụng Giấy xác nhận này để tiến hành các thủ tục hưởng BHXH, vì vậy các trường hợp bị F0 chưa được thanh toán chế độ ốm đau chủ yếu là các trường hợp mắc COVID-19 cách ly điều trị tại nhà.

Mặt khác, do số lượng người dân bị COVID-19 co nhu cầu đến Trạm y tế xin giấy chứng nhận mắc COVID-19 rất lớn dẫn đến hệ thống y tế cơ sở ở nhiều nơi đang bị quá tải, các nhân viên y tế đang phải làm việc với cường độ rất cao nhưng vẫn không thể đáp ứng yêu cầu. Vì vậy, ở một số nơi (đặc biệt là ở những tỉnh, thành phố đang có số ca mắc cao như: Hà Nội, Bắc Giang, Hải Dương, Hòa Bình, Bắc Ninh, Hải Phòng người mắc COVID-19 điều trị tại nhà phải xếp hàng, tốn nhiều thời gian để được cấp giấy này. Nhiều người đang là F0 nhưng vẫn tự mình đến Trạm y tế để làm thủ tục cấp giấy chứng nhận, do đó nguy cơ gây lây lan bệnh dịch bệnh. Đây là vấn đề đã được nhiều địa phương phản ánh đến Bộ Y tế đề nghị cần có hướng dẫn để giảm bớt TTHC, tạo điều kiện thuận lợi cho NLĐ mắc COVID-19.

III. Các công việc Bộ Y tế đã thực hiện.

Trước diễn biến phức tạp của dịch bệnh, số lượng người lao động mắc và nhu cầu cần được cấp Giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng BHXH ngày tăng cao, để đảm bảo quyền lợi của người lao động, phù hợp với bối cảnh dịch COVID-19 đang diễn biến phức tạp ở nhiều địa phương, đồng thời cũng phải đảm bảo thực hiện đúng các quy định của Pháp luật, Bộ Y tế đã phối hợp Bộ LĐTBXH, BHXH Việt Nam và các đơn vị có liên quan đang khẩn trương nghiên cứu, rà soát nội dung thuộc thẩm quyền của Bộ Y tế hướng dẫn để đưa vào dự thảo Thông tư sửa đổi, bổ sung Thông tư số 56/2017/TT-BYT. Trước mắt ưu tiên sửa đổi, bổ sung các nội dung để giải quyết các vướng mắc liên quan đến việc cấp Giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng BHXH đối với người lao động bị nhiễm COVID-19 và các vướng mắc trong quá trình tổ chức, thực hiện Thông tư số 56/2017/TT-BYT. Các công việc cụ thể Bộ Y tế đã thực hiện như sau:

1. Ban hành Quyết định thành lập BST Thông tư (Bộ trưởng Bộ Y tế đã ký QĐ 5812/QĐ-BYT ngày 22/12/2021);
2. Tổ chức 6 buổi họp cấp Vụ/Cục của LĐTBXH, BHXH Việt Nam và các đơn vị có liên quan rà soát các quy định và xây dựng dự thảo Thông tư sửa đổi Thông tư số 56/2017/TT-BYT;
3. Tổ chức 03 buổi họp do Lãnh đạo Bộ Y tế chủ trì (Có Thông báo kết luận số 2066/TB-BYT và Thông báo số 124/TB-BYT ngày 26/1/2022; Buổi họp sáng ngày 02/3/2022;
4. Hoàn thiện Dự thảo Thông tư sửa đổi Thông tư số 56/2017/TT-BYT;
5. BHYT đã giao Cục đã ban hành CV số 1617/KCB-PHCN&GD ngày 14/12/2021 gửi VP Bộ Y tế đăng xin ý kiến góp ý dự thảo Thông tư.
6. BHYT đã giao Cục QLKCB ban hành CV số 1629/KCB-PHCN&GD gửi công thông tin điện tử VP CP đăng xin ý kiến góp ý dự thảo TT

7. *BYT đã giao Cục QLKCB ban hành Công văn số 44/KCB-PHCN&GD ngày 18/1/2022 gửi các Vụ/Cục thuộc Bộ góp ý dự thảo TT*
8. *Ban hành Công văn số 254/BYT-TTrB ngày 14/01/2022 gửi Bộ Tư pháp xin ý kiến về áp dụng khoản 1, Điều 146 Luật Ban hành văn bản để Thông tư sửa đổi, bổ sung Thông tư số 56/2017/TT-BYT theo trình tự thủ tục rút gọn.*
9. *Ban hành Công văn số 238/BYT-KCB ngày 14/1/2022 gửi UBND các tỉnh, BHXH VN, Bộ LĐTBXH và các cơ sở KCB về hồ sơ giải quyết chế độ BHXH đối với NLĐ bị COVID-19.*

II. Khó khăn vướng mắc

1. Các loại giấy tờ làm Hồ sơ hưởng chế độ ốm đau

a) Điều 100, Luật BHXH năm 2014 quy định Hồ sơ hưởng chế độ ốm đau đối với người mắc COVID-19 có hai loại giấy tờ sau:

1) *Bản chính hoặc bản sao giấy ra viện đối với người lao động hoặc con của người lao động điều trị nội trú (tại các Bệnh viện, cơ sở thu dung điều trị COVID-19)*

2) *Trường hợp người lao động hoặc con của người lao động điều trị ngoại trú phải có giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng bảo hiểm xã hội.*

b) Theo quy định của Luật KBCB: Điều 57. Điều trị ngoại trú

1. *Điều trị ngoại trú được thực hiện trong trường hợp sau đây:*

a) *Người bệnh không cần điều trị nội trú;*

b) *Người bệnh sau khi đã điều trị nội trú ổn định nhưng phải theo dõi và điều trị tiếp sau khi ra khỏi cơ sở khám bệnh, chữa bệnh.*

2. *Sau khi quyết định người bệnh phải điều trị ngoại trú, người hành nghề có trách nhiệm sau đây:*

a) *Lập hồ sơ bệnh án ngoại trú theo quy định tại Điều 59 của Luật này;*

b) *Ghi sổ y bạ theo dõi điều trị ngoại trú trong đó ghi rõ thông tin cá nhân của người bệnh, chẩn đoán, chỉ định điều trị, kê đơn thuốc và thời gian khám lại.*

Theo quy định Luật KBCB, việc KBCB ngoại trú cơ sở KBCB phải lập hồ sơ bệnh án ngoại trú theo quy định tại Điều 59 của Luật KBCB; Ghi sổ y bạ theo dõi điều trị ngoại trú trong đó ghi rõ thông tin cá nhân của người bệnh, chẩn đoán, chỉ định điều trị, kê đơn thuốc và thời gian khám lại.

2. Một số giấy tờ chưa được quy định trong Luật BHXH

Theo quy định tại Điều 100, Luật BHXH, Hồ sơ hưởng chế độ ốm đau đối với người mắc COVID-19 có hai giấy tờ: 1) *Bản chính hoặc bản sao giấy ra viện đối với người lao động hoặc con của người lao động điều trị nội trú; 2) Trường hợp người lao động hoặc con của người lao động điều trị ngoại trú phải có giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng bảo hiểm xã hội.*

Thực tế người bệnh mắc COVID-19 điều trị tại nhà, không thể đến cơ sở khám, chữa bệnh để được cấp giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng bảo hiểm xã hội theo quy định tại Luật BHXH và Thông tư 56/2017/TT-BYT. Những người bệnh mắc COVID-19 điều trị tại nhà chỉ có 05 giấy tờ sau:

- 1) Quyết định cách ly tại nhà do chính quyền địa phương cấp
- 2) Giấy xác nhận hoàn thành thời gian cách ly do chính quyền địa phương cấp
- 3) Giấy xét nghiệm (Test nhanh hoặc PCR) có kết quả dương tính với Sars-Cov2 do các cơ sở y tế cấp.
- 4) Giấy xác nhận bị mắc COVID-19 của Trạm y tế xã, Trạm y tế lưu động, Tổ COVID -19 cộng đồng; y tế cơ quan/doanh nghiệp.
- 5) Giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng BHXH do Trạm y tế xã, Trạm y tế lưu động cấp nhưng cấp lùi lại thời gian trước đó người lao động đã nghỉ việc để điều trị COVID-19 tại nhà.
- 6) Quyết định phê duyệt danh sách hoàn thành cách ly y tế tập trung
- 7) Phiếu xác nhận đã điều trị COVID-19 của các bệnh viện dã chiến

Đối chiếu với quy định của các văn bản Luật thì 07 loại giấy tờ nêu trên chưa được quy định trong Luật BHXH, Luật Khám bệnh, chữa bệnh và các Văn bản luật có liên quan khác. Vì vậy, Bộ Y tế chưa có cơ sở pháp lý để đưa vào hướng dẫn trong Dự thảo Thông tư sửa đổi bổ sung Thông tư số 56/2017/TT-BYT.

III. Đề xuất

Để giải quyết những vướng mắc trên, bảo đảm quyền lợi cho người lao động, giảm thủ tục hành chính, giải quyết kịp thời chế độ BHXH cho người lao động, nhưng vẫn đảm bảo thực hiện đúng các quy định của pháp luật và phù hợp với bối cảnh dịch COVID-19 đang diễn ra phức tạp ở nhiều tỉnh, thành phố trong cả nước, Bộ Y tế xin ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng hai nội dung sau:

1. Cho phép Bộ Y tế áp dụng quy định tại Điều 146 Luật ban hành VBQPPL đối với Thông tư sửa đổi, bổ sung Thông tư số 56/2017/TT-BYT theo trình tự thủ tục rút gọn.

2. Đối với 4 loại giấy tờ: 1) *Quyết định cách ly tại nhà do chính quyền địa phương cấp*; 2) *Giấy xác nhận hoàn thành thời gian cách ly do chính quyền địa phương cấp*; 3) *Giấy xét nghiệm (Test nhanh hoặc PCR) có kết quả dương tính với Sars-Cov2 do các cơ sở y tế có thẩm quyền cấp*; 4) *Giấy xác nhận bị mắc COVID-19 của Trạm y tế cấp xã, Trạm y tế lưu động, Y tế cơ quan/doanh nghiệp và tương đương cấp*; 5) *Giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng BHXH do Trạm y tế xã, Trạm y tế lưu động cấp nhưng cấp lùi lại thời gian trước đó người lao động đã nghỉ việc để điều trị COVID-19 tại nhà*; 6) *Quyết định phê duyệt danh sách hoàn thành cách ly y tế tập trung*; 7) *Phiếu xác nhận đã điều trị COVID-19 của các bệnh viện dã chiến.*

Bộ Y tế đề xuất hai phương án giải quyết sau:

Phương án 1: Đề xuất Chính phủ ban hành Nghị quyết công nhận 07 loại giấy tờ nêu trên có giá trị như giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng bảo hiểm xã hội để BHXH căn cứ làm hồ sơ hưởng chế độ ốm đau đối với người lao động bị mắc COVID-19.

Phương án 2: Đề xuất Chính phủ giao thẩm quyền cho Bộ trưởng Bộ Y tế được phép công nhận 07 loại giấy tờ nêu trên có giá trị như giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng bảo hiểm xã hội và quy định mẫu, thẩm quyền cấp 07 loại giấy tờ nêu trên vào Thông tư sửa đổi bổ sung Thông tư số 56/2017/TT-BYT (có bản Dự thảo Thông tư kèm theo).

Bộ Y tế kính trình và xin ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng.

Trân trọng cảm ơn Thủ tướng./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam (để b/c);
- Phó Thủ tướng Lê Minh Khái (để b/c);
- Văn phòng Chính phủ;
- Văn phòng QH;
- Bộ LĐTBXH;
- BHXH Việt Nam;
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Các Thứ trưởng;
- Thanh tra Bộ, VPB, Vụ PC (để t/h);
- Lưu: VT, KCB.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Nguyễn Trường Sơn